

Матије Бећковића, Борислава Радовића, Рајка Петрова Нога, Милована Данојлића, Мирослава Максимовића, Злате Коцић, Ђорђа Сладоја, Новице Тадића, Братислава Р. Милановића, Петра Пајића и Ивана Негришорца). Подсећање на њихове стихове и изводи из преображењских беседа јесте својеврстан омаж поезији и језику уопште.

Отварајући ову изложбу, проф. др Михајло Пантић је истакао да је управо поезија основ сваке културе и да: „Поезија станује свуда где је реч жива и где се чува, наградом или на неки други начин, сећањем на неког песника, на историјску, уметничку или на какву другу културну знаменитост која је са поезијом у вези и која је оличава. Српска поезија живи тако и у Нишу, и у Вршцу, и у Новом Саду, и у Ђуприји, и у Чачку, и у Сремским Карловцима, и у Грачаници, и у Љубостињи, и у Жичи, и у Рашки, готово да би се цела ова земља могла премрежити песничким нитима, које заједно чине основ наше националне културе, дају јој лик, тон и боју, јер ствари, од било које врсте, да парафразирам великог песника, имају онакав облик какав им даје наша душа. Краљево се о Преображењу претвори у станиште те душе.“

Изложба обухвата четрдесетак паноа (20 посвећених жичким лауреатима и 20, условно, пратећим програмима – изложбе, музички програми, научни

скупови, вечери поезије, промоције књига), али и аутографе песника добитника *Жичке хрисовуље* и две песме написане поводом великог јубилеја Манастира Жиче – 800 година од оснивања (реч је о песмама „Жички натпис“ Милосава Тешића и „Из Жиче“ Мирослава Максимовића).

Посебну драж изложби дале су хрисовуље лауреата, најпре рад иконописачке радионице „Свети Лука“ (Манастир Жича), а потом краљевачког уметника мр Слободана Луковића.

Изложбу је пратио и документарни филм посвећен досадашњим добитницима ове, сада већ престижне, песничке награде, монтиран из снимака на којима песници говоре своју поезију, изговарају жичку беседу или разговарају о поезији, превођењу, књижевним наградама, језику и књижевности уопште.

Као и претходних година, о ликовном изразу манифестације, па и ове изложбе, старао се доцент Драган Пешић (ФИЛУМ, Крагујевац), чија дизајнерска решења дају визуелну препознатљивост Жичком духовном сабору *Преображење*. Његовим ликовним решењем опремљен је и садржајни каталог, који прати ову изложбу, а који представља речити подсетник на краљевачка преображењска дешавања у протекле две деценије.

Ана Гвозденовић

Библиотеке и културни туризам

Крајем маја ове године, у Новом Саду је одржано Прво саветовање библиотекара на тему *Библиотеке у контексту културног туризма*. Саветовање о овој атрактивној и актуелној области организовали су Друштво библиотекара Србије и Агенција за консалтинг у култури и образовању *Васанша*. Учествовало је двадесетак библиотекара из Библиотеке града Београда, библиотека београдских општина Стари град, Земун, Гроцка, Барајево и Сопот, затим из библиотека Новог Сада, Шапца, Ниша, Краљева, Бајине Баште, Старе Пазове, Бачке Паланке, Врбаса, Апатина, Оџака, као и библиотека из Бањалуке, Бијељине, Херцег Новог и Винковаца. С обзиром на чињеницу да су присуствовали и библиотекари

из Републике Српске, Црне Горе и Хрватске, Саветовање је добило међународни карактер.

Овај скуп организован је по узору на модерна светска саветовања. Састојао се од радног дела са стручним теоријским предавањима која су и практично примењена у креативним радионицама и од „теренског“ дела, инспиративног туристичког обиласка знаменитости Новог Сада и Сремских Карловаца.

У конференцијској сали новосадског хотела „Аура“ говорили су Жељко Вучковић, ванредни професор на Универзитету у Новом Саду и Педагошком факултету у Сомбору; Јасмина Нинков, директор Библиотеке града Београда и председник Библиотекарског друштва

Србије; Мирко Марковић, саветник за посебне програме и пројекте Библиотеке града Београда и Невенка Митровић, директор библиотеке у Херцег Новом.

Најпре је проф. др Жељко Вучковић са темом „Библиотеке у контексту културног туризма – како и са чим на туристичку мапу“ упутио присутне на важност креативне индустрије на којој ће се заснивати економија XXI века. Указао је на основну жељу туриста да се врате са утиском, па самим тим и потребу да се у будућности производи креативност и доживљај. Ову потребу је илустровао са неколико анегдотских приказа креативног, и њему супротног, деструктивног виђења света у историји културе. Износећи импресивне податке о ширењу и огромном профиту верског туризма у свету, Жељко Вучковић је показао да на истим основама може и треба да се заснива и културни туризам код нас да би био успешан.

Јасмина Нинков је на везу библиотека и културног туризма указала у оквиру свог излагања под насловом „Интернационална искуства библиотека у контексту културног туризма и њихова имплементација на примеру Библиотеке града Београда“. Сажетом анализом познатих туристичких дестинација у свету образложила је велику могућност промоције Београда као европске престонице културе 2020. године. Као елементе културног туризма навела је наслеђе, друштво засновано на знању, онлајн приступ, е-учење и е-пословање. Библиотеке би, уз друге институције културе – музеје и архиве, морале активно да учествују у промоцији културног туризма. Модерно доба захтева динамичност и пружање информационих услуга. Прилагођавањем модерном пословању и сталним праћењем актуелних потреба, библиотеке би требало да промовишу све елементе културног туризма и изван својих зидова. Тако би модерни туристи остварили своје жеље одмах и свуда. Јасмина Нинков је конкретно и прецизно приказала акциони план е-Европе са којим би и локална економија могла да напредује. Библиотеке треба да се ослањају на основне поставке културног туризма и важне информационе услуге које подразумевају стручно особље и управљање знањем. На примерима позитивних (и негативних) искустава библиотека у свету потврђен је значај културног туризма и важност његове динамичности и независности од устаљених климатских и сезонских фактора.

Мирко Марковић је излагање „Потенцијали завичајних фондова у туристичкој презентацији локалних заједница“ обогатио историјским освртом на прва туристичка путовања и први туристички водич који је настао у Енглеској. Према његовим речима, основ библиотека у домену културног туризма је – понуда. Зато је и улога завичајних фондова у овој области веома значајна. Као илустрацију, Мирко Марковић је навео неколико репрезентативних књига у издању Библиотеке града Београда, као што су *Ошмени траг Грхишвајсенбурј, Алба Грека или Београд*, репринт издање једног од најстаријих европских водича из 1690. године који чак седам страна од 45

посвећује Београду, затим *Београд у XIX веку, Београд над Дунавом*, као и књигу *Мој сјајни траг*.

Невенка Митровић, у својој теми „Сајамски туризам и библиотеке, или Трг од књиге у Херцег Новом“, приказала је још један аспект културног туризма – манифестациони туризам који се веома успешно спроводи у Херцег Новом већ седам година.

По завршетку ових излагања, формиране су креативне радионице са задатком да у року од 15 минута осмисле пројекат који би промовисао културни туризам. Процењено је да је од три екипе најбоља била група састављена од библиотекара из Библиотеке града Београда, Апатина, Ниша и Бијељине јер је најпотпуније осмислила идеју, испланирала ресурсе, партнере и начине финансирања, као и најатрактивнији наслов и слоган. Под насловом *Дунавски џуџи књиће* и са слоганом *Брод звани култура*, ова група је повезала Апатин и Београд. Атрактивне идеје о посади и манифестацијама на броду биле би примамљиве и за финансијере и за туристе, што би значило да би замисао испунила све захтеве модерног културног туризма. Треба поменути и да су друге групе имале занимљиве промоције.

На крају Саветовања сумирани су резултати и изведени закључци: скуп под називом *Библиошке у контексту културног туризма* имао је међународни карактер; добро је и успешно организован уз подршку Библиотекарског друштва Србије и у реализацији Агенције *Васанша*; на њему је указано на улогу библиотека у очувању и промоцији културне баштине као дела туристичке привреде и значајног економског потенцијала; у излагањима у којима су приказана домаћа и светска искуства показало се како се спектар библиотечких услуга може проширити на креативан и продуктиван и економски исплатив начин; посебну вредност овог скупа чини његов интерактивни део који се огледао у активном учествовању свих учесника и креативним резултатима радионица и округлог стола; скуп *Библиошке у контексту културног туризма* на трагу је савремених светских достигнућа и проширивања спектра услуга савременог библиотекарства, не само у домену културе и науке, већ и у домену економског развоја; учесници скупа су сагласни да би на ову и сличне теме било добро организовати нова саветовања за што шири круг библиотекара.

Обилазак Петроварадинске тврђаве у Новом Саду, сликарских атељеа и посета галерије *Радошевић* у њеном склопу, чарде на Дунаву, излет у Сремске Карловце са приказом књиге *Искусни џогрумар* Захарија Орфелина у подруму Бајило, преобратили су библиотекаре, учеснике овог скупа у туристе, циљну групу овог саветовања. То је био упечатљив начин да се теоријски део оствари и у пракси и пренесе на будуће замисли о месту библиотека у културном туризму.